

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет психології

Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність С4 Психологія

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ
Освітня програма	«Психологія»
Спеціальність	С4 Психологія
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (денна /заочна форма навчання)	Лекції – 24 год. / 10 год. Семінарські заняття – 36 год. / 10 год. Самостійна робота – 120 год. / 160 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/1090
2. Опис дисципліни	
Анотація до курсу	<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Клінічна психологія» є основні теорії в дослідженні функціонування особи з розладами психічного здоров'я у вітчизняній та зарубіжній клінічній психології; закономірності диференціальної діагностики патопсихологічних реєстр-синдромів в процесі клініко-психологічного дослідження; психотехнології збереження (відновлення) психічного здоров'я і психологічного благополуччя.
Мета та цілі курсу	<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є розширити теоретичні уявлення студентів про особливості функціонування особи з розладами психічного здоров'я та сформулювати практичні навички проведення диференціальної діагностики в процесі клініко-психологічного дослідження. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з особливостями функціонування особи з розладами психічного здоров'я; оволодіння теорією, практикою клініко-психологічного дослідження та психодіагностики патопсихологічних реєстр-синдромів; розробка заходів з питань збереження психічного здоров'я та психологічного благополуччя. <u>Методи навчання:</u> пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладання, проблемно-пошуковий, активні методи навчання (аналіз клінічних випадків, метод дискусій, «мозговий штурм», метод ситуаційно-рольових ігор, майстер-класи, мультимедійні презентації та ін.).

<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність їх неухильно дотримуватись.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР7. Рефлексувати і критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).</p> <p>ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p> <p>ПР 21. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.</p>

3. Структура курсу

№ з/п	Тема	Кількість год (дф/зф)			Завдання
		Лекції	Семінарс ькі/ практичн і заняття	Самостій на робота	
1	<p>Змістовий модуль I.</p> <p>ТЕМА 1: Вступ до клінічної психології (семінар №1)</p> <p>1. Предмет та завдання клінічної психології.</p> <p>2. Структура клінічної психології. Взаємозв'язок клінічної психології із іншими галузями знань.</p> <p>3. Етичні принципи в клінічній психології. Поняття про біоетику.</p> <p>4. Історія становлення клінічної психології.</p>	2/1	2/1	8/10	<p>1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті.</p> <p>2. Підготувати короткі біографічні відомості про перших дослідників клінічної психології в Україні та світі (усно)</p>

2	<p>ТЕМА 2: Норма, патологія, розлад та хвороба у клінічній психології (семінар №2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та різновиди норми. 2. Патологія та розлад: співвідношення понять. Критерії визначення психічного розладу. 3. Поняття про хворобу. Теоретичний конструкт хвороби. 4. Фази виникнення психічних розладів. 5. Інвалідність та шляхи подолання стигми людей з інвалідністю. Моделі інвалідності. Поняття про інклюзію. 6. Раннє втручання як спосіб запобігання інвалідності. Основні принципи та доказові практики раннього втручання. 	2/1	2/0	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Навести приклади теоретичного конструкту хвороби (усно). 3. Проаналізувати клінічні випадки (кейси). 4. Ознайомитися та проаналізувати (усно): <ol style="list-style-type: none"> 1) Інвалідність і стигматизація у зв'язку з інвалідністю. URL: https://www.coe.int/uk/web/compass/disability-and-disablism 2) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» 3) Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні". https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809 4) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text 5) Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text 5. Ознайомитися та проаналізувати (усно): Основи раннього втручання. Навчальний посібник. 2025. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshki/na/2025/rannie-vtruchannia/05-08-2025/osnovy-rannoho-vtruchannya-dlva-zvo-navch-posibnyk-05-08-2025.pdf
---	--	-----	-----	------	--

3	<p>ТЕМА 3: Особливості патопсихологічних реєстр- синдромів (семінари №№3, 4)</p> <p>1. Поняття про симптоми психічних розладів. Позитивні та негативні симптоми.</p> <p>2. Поняття про синдроми психічних розладів. Різновиди симптомів у синдромі (обов'язковий, додатковий та факультативний).</p> <p>3. Класифікації розладів психіки і поведінки особистості (МКХ-10, МКХ- 11 та DSM-5).</p> <p>4. Патопсихологічні реєстр-синдроми: шизофренічний, афективно-ендогенний, олігофренічний, психогенно-психотичний, екзогенно-органічний, ендогенно-органічний, особистісно- аномальний, психогенно- невротичний.</p> <p>Практикум (семінар №4). Студенти у парах створюють асоціативній малюнок-схему одного з патопсихологічних реєстр-синдромів (структура: ознаки реєстр-синдрому, чинники виникнення, методики діагностики, методи корекції, клінічний випадок (історія відомої людини)) та обговорюють у групах.</p>	2/1	4/1	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Здійснити порівняльний аналіз класифікацій розладів психіки і поведінки особистості (МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5) (усно). 3. Проаналізувати клінічні випадки (кейси) різних патопсихологічних реєстр-синдромів (усно).
---	--	-----	-----	------	---

4	<p>ТЕМА 4: Психічне здоров'я особистості. Психогігієна та психопрофілактика у клінічній психології (семінар №5)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Позитивне, негативне, загальне здоров'я. Рівні здоров'я. 2. Психічне здоров'я та його критерії (за ВООЗ). Всесвітній День психічного здоров'я. 3. Психогігієна у клінічній психології, методи психогігієни. Психоедукація. 4. Поняття про психопрофілактику. Етапи психопрофілактики (первинна, вторинна, третинна). <p>Практикум. Студенти наживо чи онлайн напередодні Всесвітнього Дня психічного здоров'я, що відзначається 10 жовтня, проводять заходи для громади з промоції збереження та відновлення психічного здоров'я. Форма звіту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скрін сторінки у соцмережах, де розміщена інформація про проведений захід (фотографії/відео з коротким коментарем про захід та про методи збереження психічного здоров'я з використанням хештегів #КНУВС, #психологія, #факультетпсихології, #mentalhealth); 2) Короткий конспект заходу. Ці 2 документи студенти вантажать на https://d-learn.pnu.edu.ua/ <p>Завдання обов'язкове до виконання, оцінка виставляється у журнал.</p>	2/1	2/1	10/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси). 3. Ознайомитися та проаналізувати (усно): <ol style="list-style-type: none"> 1) Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року. URL: http://surl.li/hxozd 2) Проект плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL: http://surl.li/pcbmy 3) Програми охорони психічного здоров'я в Україні: МН4U (https://www.mh4u.in.ua/), ТИ ЯК? (https://howareu.com/) (усно). 4) Закон про систему охорони психічного здоров'я. URL https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44876 3. Ознайомитися з соціальними проектами «School Mental Health» , «Лікар Свято», а також з «Абеткою психічного здоров'я» URL: https://kktrp.pnu.edu.ua/sotsialnyj-proiekt-school-of-mental-health/, https://kktrp.pnu.edu.ua/sotsialnyj-proiekt-likar-sviato/ та запропонувати власні ідеї методів просвіти дітей, молоді та дорослих у питаннях збереження (відновлення) психічного здоров'я та психологічного благополуччя (усно).
---	--	-----	-----	-------	--

5	<p>ТЕМА 5: Методологія клініко- психологічного дослідження (семінар №6)</p> <p>1. Мета та завдання клініко-психологічного дослідження. Поняття про психологічний діагноз.</p> <p>2. Парадигми клініко-психологічного дослідження: нозологічна; описово-феноменологічна; індивідуально-орієнтована; патогенна та салютогенна.</p> <p>3. Діагностичні принципи-альтернативи розмежування психологічних феноменів і психопатологічних симптомів.</p> <p>4. Етапи клініко-психологічного дослідження.</p> <p>5. Вимоги до оформлення висновку клініко-психологічного дослідження.</p>	2/1	2/1	8/10	<p>1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті.</p> <p>2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси).</p> <p>СР 1. Дослідити сімейну історію захворювань на основі методу генограми. Студенти малюють генограму на листку формату А4 з використанням спеціальних позначок і пишуть висновок про свою генетичну схильність до того чи іншого захворювання. Рекомендації зі створення генограми : Кулеша- Любінець М. М. Клінічна психологія: методичні рекомендації (електронне видання). 2-е вид., змінене і доповнене. Івано- Франківськ, 2022. 72 с. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua/</p> <p>Форма звіту: Накреслену від руки чи виконану на комп'ютері генограму з висновком студенти завантажують на https://d-learn.pnu.edu.ua/</p>
---	--	-----	-----	------	---

6	<p>ТЕМА 6: Основні методи та методики клініко-психологічного дослідження Семінари №7-8. Методи клініко-психологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний експеримент та спостереження як основні методи клініко-психологічного дослідження. 2. Клініко-психологічне інтерв'ю (КПІ) як метод діагностики у психології. Принципи КПІ. 3. Структура КПІ. Поняття про психічний статус особи. 4. Особливості проведення Швидкого структурованого клінічного інтерв'ю для діагностування розладів DSM-5 (QuickSCID-5) 5. Різновиди інтерв'ю у психології (Діагностичне інтерв'ю (за Ненсі Мак- Вільямс); Операціоналізована психодинамічна діагностика (ОПД)). Практикум (семінар №8). Студенти у парі проводять КПІ, де один грає роль «психолога», другий –«клієнта». Через 30 хв. ролі змінюються. Студенти можуть вдома заздалегідь підготувати орієнтовні питання клінічного інтерв'ю. Форма звіту: протокол клініко-психологічного інтерв'ю студента у ролі «психолога» з коротким відгуком студента-«клієнта» здобувачі здають в кінці пари викладачу та вантажать на https://d-learn.pnu.edu.ua/. Завдання обов'язкове до виконання, оцінка виставляється у журнал. 	4/2	8/1	14/30	<p>Семінари №7-8. Методи клініко-психологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Ознайомитися з особливостями невербального спілкування (А. Піз «Мова рухів тіла») (усно). 3. Ознайомитися з протоколом https://share.google/sSflxBjJBn9orZiYn та SCID-1 https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/SCID.pdf (усно). 4. Ознайомитися з протоколом Діагностичного інтерв'ю https://y-muriv-tvorennia.blogspot.com/2016/02/blog-post.html та відео-лекції Ненсі Мак-Вільямс https://www.youtube.com/watch?v=TpFlhh28oNI (усно). 5. Ознайомитися з протоколом (ОПД-2) https://www.youtube.com/watch?v=3vdKqZhipYs (усно). <p>Семінари №9-10. Методики клініко-психологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Ознайомитися з Перелік валідних методів психологічної діагностики, які можуть використовуватися для проведення психологічної діагностики та оцінки якості психологічної допомоги LIGA:ZAKON (усно) 3. Здійснити підбір методик діагностики («Малюнок годинника», «Теплінг-тест», методика Шульге, Коректурна проба Бурдона, тест 10 слів Лурії, Піктограма Лурії, Тест «Класифікація», Тест «Вилучення», методика Спілберга-Ханіна, Методика Дембо-Рубінштейн, міні-мульти ММРІ, методика Леонгарда-Шмішека, Опитувальник невротичних
---	--	-----	-----	-------	---

<p>Семінари №9-10. Методики клініко-психологічного дослідження</p> <p>1. Методики діагностики сприймання та уваги у клінічній психології. Диференціальна діагностика реєстр-синдромів за цими методиками.</p> <p>2. Методики діагностики пам'яті у клінічній психології. Дифдіагностика реєстр-синдромів за цими методиками.</p> <p>3. Методики діагностики мислення та інтелекту у клінічній психології. Дифдіагностика реєстр-синдромів за цими методиками.</p> <p>4. Методики діагностики особистісних властивостей особистості (методика Дембо-Рубінштейн, методика Спілберга-Ханіна, методика Леонгарда-Шмішека та ін.). Дифдіагностика реєстр-синдромів за цими методиками.</p> <p>5. Спеціальні методики діагностики розладів психіки у клінічній психології (Опитувальник невротичних розладів, Госпітальна шкала тривоги та депресії HADS, PHQ-2, PHQ-9, міні-мульти ММРІ та ін.).</p> <p>6. Проективна психодіагностика у клінічній психології.</p> <p>Практикум (семінар №10). Студенти у парах проводять психодіагностику психічних процесів (<i>Методика Шульте / Коректурна проба, «10 слів» Лурії та Суттєві ознаки або Прості аналогії</i>) і здають в кінці пари викладачу та вантажать на https://d-learn.pnu.edu.ua/. Форма звіту: три протоколи методик. Завдання обов'язкове до виконання, оцінка виставляється у журнал. У разі відсутності студентів на парі здобувачі проводять діагностику самостійно і завантажують три протокол інтерв'ю протягом тижня на https://d-learn.pnu.edu.ua/.</p>			<p>розладів, Госпітальна шкала тривоги та депресії HADS, PHQ-2, PHQ-9, Методика діагностики «нейротизму-психотизму», «Суттєві ознаки», «Прості аналогії», Матриці Равена, Тест інтелекту Векслера (WAIS, WISC, WPPSI), Коротка шкала оцінки психічного статусу (MMSE), Монреальський когнітивний тест (МОСА), Методика кольорових виборів Люшера, Методика дослідження механізмів психологічного захисту, Методика «Дім-Дерево-Людина», Методика «Людина під дощем», Методика «Неіснуюча тварина», Тест незавершених речень, Тест Сонді, Методика діагностики ставлення до хвороби).</p> <p>(знати особливості їх застосування та можливості використання при диференціальній діагностиці реєстр-синдромів).</p> <p>4. Провести психологічну діагностику особистості з використанням семи методик. На занятті (семінар №10, практикум) студенти у парах проводять 3 методики (Методика Шульте або Коректурна проба, «10 слів» Лурії та Суттєві ознаки або Прості аналогії). Решта 4 методики студенти проводять в рамках СР.</p> <p>СР 2. Студенти самостійно проводять психодіагностику особистісної та емоційної сфер (чотири методики) (<i>Міні-мульти ММРІ, методика Дембо-Рубінштейн, МОСА, HADS</i>). Форма звіту: чотири протоколи методик та висновок клініко-психологічного дослідження (включає анамнез, результатами діагностики та загальний висновок) студенти завантажують на https://d-learn.pnu.edu.ua/</p>
--	--	--	--

7	<p>Змістовий модуль II.</p> <p>ТЕМА 7: Розлади особистості (семінар №11)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Акцентуації характеру та розлади особистості – співвідношення понять. Чинники розладів особистості. 2. Критерії діагностики розладів особистості. Вікові особливості розвитку розладів особистості. 3. Класифікація розладів особистості. 4. Основи діагностики та корекції розладів особистості. 	2/0	2/0	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси). 3. Ознайомитися з методиками діагностики акцентуацій характеру розладів особистості https://surl.li/ishkks, https://www.idrlabs.com/ua/personality-style/test.php та провести психодіагностику особистості (за бажанням).
---	--	-----	-----	------	--

8	<p>ТЕМА 8: Невротичні розлади (семінар №12)</p> <p>1. Невротичні реакції, невротичні стани, невротичний розвиток особистості: співвідношення понять.</p> <p>2. Поняття та чинники розвитку невротичних розладів.</p> <p>3. Теорії виникнення невротичних розладів.</p> <p>4. Класифікація невротичних розладів.</p> <p>5. Особливості діагностики та корекції невротичних розладів.</p> <p>Практикум. Студенти в мінігрупах (2-3 здобувача) демонструють мультимедійну презентацію та корекційну вправу з теми.</p> <p><u>Різновиди невротичних розладів:</u></p> <p>1. Генералізований тривожний розлад. 2. Специфічна фобія та агарофобія. 3. Обсесивно-компульсивний розлад. 4. Дисоціативний (конверсійний) розлад. 5. Соматоформний розлад (Розлад тілесних відчуттів і переживань). 6. Панічний розлад. 7. Множинна особистість (Дисоціативний розлад особистісної ідентичності). 8. Розлад адаптації. Презентацію студенти вантажать на https://d-learn.pnu.edu.ua/</p> <p>Форма звіту: мультимедійна презентація.</p> <p>Завдання обов'язкове до виконання, оцінка виставляється у журнал. У разі відсутності студентів на парі здобувачі готують презентацію самостійно і завантажують протягом тижня на https://d-learn.pnu.edu.ua/.</p>	2/1	2/2	8/10	<p>1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті.</p> <p>2. Здійснити аналіз наукових джерел, у т.ч. міжнародних класифікацій хвороб) щодо симптомів (ознак) таких розладів, як: 1. Генералізований тривожний розлад. 2. Специфічна фобія та агарофобія. 3. Obsесивно-компульсивний розлад. 4. Дисоціативний (конверсійний) розлад. 5. Соматоформний розлад (Розлад тілесних відчуттів і переживань). 6. Панічний розлад. 7. Множинна особистість (Дисоціативний розлад особистісної ідентичності). 8. Розлад адаптації.</p> <p><i>Підготувати мультимедійні презентації на 7 слайдів (1 – Назва і виконавці, 2 – Чинники виникнення розладу, 3-4 – Критерії діагностики розладу, 5 – Методики діагностики розладу з гіперпосиланням на онлайн- діагностику (або QR-код), 6 – Вправа психокорекції розладу (розписати та продемонструвати), 7 – Список використаних джерел).</i></p>
---	--	-----	-----	------	---

9	<p>ТЕМА 9: Розлади, пов'язані зі стресом (семінар №13)</p> <p>1. Поняття про стрес, резилієнс, загальний адаптаційний синдром (Г.Сельє), механізми психологічного захисту, копінг-стратегії.</p> <p>2. Гостра реакція на стрес. Перша психологічна допомога при ГРС (істерії, риданні, ступорі, нервовому тремтінні, агресивній реакції, паніці, страху, руховому збудженні та ін.).</p> <p>3. Синдром втрати (гостре горе), клінічні ознаки. Етапи переживання горя. Затяжна патологічна реакція горя.</p> <p>4. ПТСР та Комплексний ПТСР: чинники виникнення та клінічні ознаки.</p> <p>5. Методи діагностики та психокорекції ПТСР.</p> <p>Практикум. Студенти у групах демонструють алгоритм надання ППД при різних станах (істерія, ридання, ступор, нервове тремтіння, агресивна реакція, паніка, страх, тривога, рухове збудження та ін.)</p>	1/0	2/1	8/10	<p>1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті.</p> <p>2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси).</p> <p>3. Ознайомитися з Протоколом діагностики та терапії ПТСР (NICE) https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/nice_2.pdf ; з Уніфікованим протоколом допомоги особам з депресією http://www.mif-ua.com/archive/article/40355 ; з Протоколом допомоги дітям та підліткам з депресією https://surl.li/evldcz (усно). https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/nice_2.pdf</p>
---	--	-----	-----	------	---

10	<p>ТЕМА 10: Психосоматичні розлади (семінар №14)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психосоматичні розлади та соматопсихічні розлади – порівняння понять. 2. Психосоматичні співвідношення в межах норми та розладу. 3. Чинники розвитку психосоматичних розладів. 4. Класифікація психосоматичних розладів (за О. Чабаном, О.Хаустовою). 5. Особливості діагностики та корекції психосоматичних розладів. 	1/0	2/0	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси). 3. Здійснити підбір психосоматичних висловлювань та проаналізувати зв'язок між симптомом («мови тіла») та емоцією (усно). 4. Ознайомитися зі змістом статті : Гільман А. Ю. Терапевтичний випадок: короткострокова психологічна допомога при тривожному стані клієнта з вираженими психосоматичними скаргами. URL:https://repository.pdmu.edu.ua/items/717635d5-8bf3-4627-8760-14871f428627 .(усно).
11	<p>ТЕМА 11: Вікова клінічна психологія (семінар №15)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про дизонтогенез. Класифікація типів дизонтогенезу. 2. Невротичні розлади у дітей, підлітків та молоді. 3. Порушення нейропсихічного розвитку (за МКХ-11): РАС (ознаки, методики діагностики та особливості психокорекції). 4. Порушення нейропсихічного розвитку (за МКХ-11): РДУГ (ознаки, методики діагностики та особливості психокорекції). 5. Порушення нейропсихічного розвитку (за МКХ-11): Порушення інтелектуального розвитку (ознаки, методики діагностики та особливості психокорекції). 6. Психічні особливості та невротичні розлади в людей періоду дорослості та людей похилого віку. 	2/1	2/1	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси). 3. Ознайомитися з рівнями нервово-психічного реагування дітей залежно від віку на складні життєві ситуації (Кулеша-Любінець М. М. Клінічна психологія: методичні рекомендації (електронне видання). 2-е вид., змінене і доповнене. Івано-Франківськ, 2022. 72 с. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua/) 4. Ознайомитися з методиками діагностики порушень нейророзвитку: РАС Опитувальник на РАС у дітей, РДУГ Скрінер на ADHD-синдром (РДУГ) у дорослих, порушення інтелектуального розвитку https://surl.li/mtndnp, https://surl.lu/hogser, порушення розвитку навчальних навичок https://surl.lu/kcjuce, порушення розвитку мовлення https://ispukt.org.ua/?p=11432 (усно).

12	<p>ТЕМА 12: Спеціальна клінічна психологія (семінар №16)</p> <p>1. Психологія хворих з внутрішніми захворюваннями Специфіка діяльності клінічного психолога в терапевтичному відділенні.</p> <p>2. Психологія хворих з акушерською та гінекологічною патологією. Специфіка діяльності клінічного психолога в гінекологічному відділенні</p> <p>3. Психологія хворих в доопераційний та післяопераційний період. Специфіка діяльності клінічного психолога в хірургічному відділенні.</p> <p>4. Психологія хворих з інфекційними захворюваннями. Специфіка діяльності клінічного психолога в інфекційному відділенні.</p> <p>5. Психологія хворих з косметичними вадами та вадами органів чуття. Специфіка діяльності клінічного психолога в дерматологічному відділенні.</p> <p>6. Психологія хворих з онкопатологією. Специфіка діяльності клінічного психолога в важкохворими.</p> <p>7. Психологія хворих з психічними розладами. Специфіка діяльності клінічного психолога в центрах психічного здоров'я.</p>	0/0	2/0	8/10	<p>1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті.</p> <p>2. Проаналізувати клінічні випадки (кейси).</p>
----	--	-----	-----	------	---

13	<p>ТЕМА 13: Психологія хворого та лікувального середовища (семінар №17)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні особливості хворого. 2. Об'єктивна та суб'єктивна важкість захворювання. Поняття про внутрішню картину хвороби. Складові ВКХ. 3. Типи психологічного ставлення до хвороби. Поняття про агравацію, симуляцію, дисимуляцію. 4. Психологічні особливості лікувального середовища. Поняття про госпіталізм. 5. Психологія медичного працівника, його комунікативна компетентність. Поняття про атрогенію. 	2/1	2/0	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Ознайомитися зі змістом статті (усно): Асанова А., Хаустова О. Типові складні ситуації у взаємодії лікар- пацієнт в залежності від особистісних особливостей і психічного стану реагування пацієнта. URL: https://uk.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/125 3. СР 3. Студенти здійснюють аналіз психологічних особливостей однієї особи з психічними / соматичними розладами на прикладі, взятому з художніх фільмів. Для цього студенти обирають один фільм зі списку (чи власний варіант) і пишуть есе. В есе потрібно вказати <i>назву фільму, рік випуску, ім'я та вік героя, психологічний феномен, що представлений у поведінці героя фільму (описати конкретні ситуації, що це підтверджують) та орієнтовні причини формування феномену.</i> <u>Список фільмів:</u> «Дівчина, яка боялася дощу» (2020), «Джокер» (2019), «Дратівливість» (2018), «До кісток» (2017), «Спліт» (Split, 2016), «Все ще Еліс» (2014), «Голоси» (2014), Зворушені» (2014), «Хороші діти не плачуть» (2012), «Душевні хвороби» (2012), «Збірка промінців надії / Мій хлопець псих» (Silver Linings Playbook, 2012), «Меланхолія» (2011), «Темпл Грандін» (2010), «Чорний лебідь» (Black Swan, 2010), «Притулок» (2010), «Острів проклятих» (2010), «Френкі та Еліс» (2009), «Брати» (Brothers, 2009), «Дороті Міллс» (2008), «Авіатор» (The Aviator, 2004), «Ігри розуму / Красивий розум» (A Beautiful Mind, 2001), «Перерване життя» (1999), «Краще не буває» (As Good as It Gets, 1997), «Достукатись до небес» (1997), «Форрест Гамп» (1994), «Містер Джонс» (Mr. Jones, 1993), «Хороший син» (1993), «Людина дощу» (1988), «Пролітаючи над гніздом зозулі» (1975) та ін. Форма звіту: Есе студенти завантажують на https://d-learn.pnu.edu.ua/
----	--	-----	-----	------	--

14	<p>ТЕМА 14: Методи клініко- психологічної інтервенції у клінічній психології (семінар №18)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Консультативна діяльність у клінічній психології. 2. Сучасні напрямки психотерапії в клінічній психології. 3. Особливості реабілітації у клінічній психології. Еклектизм і інтеграція методів клініко-психологічної інтервенції. 4. Психологічні особливості санаторно-курортного оздоровлення. <p>Практикум. Студенти у малих групах (3-4 осіб) складають план індивідуальної психологічної консультації з урахуванням запиту клієнта (клінічного випадку). Форма звіту: усна презентація кожної групи.</p>	0/0	2/1	8/10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватись до виступу на семінарському занятті. 2. Ознайомитися з Переліком методів психотерапії з доведеною ефективністю https://ips.ligazakon.net/document/view/re41474?an=3&ed=2023_12_13 (усно). 3. Ознайомитися з діяльністю реабілітаційних центрів («Моя Надія» https://www.mojanadihabcenter.com.ua/; «Тепло крилатої душі» https://www.facebook.com/teploKrylatoiDushi/?locale=uk_UA; «Франко-Гражда» https://surl.li/kbtttye; «Unbroken» https://unbroken.org.ua/ua/; «Лісова поляна» https://www.lisovapoliana.com.ua/; «Superhumans» https://superhumans.com/ та ін. (усно). 4. Ознайомитися зі змістом поняття «курортологія» та різновидами курортів в Україні https://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/9487/1/Kurortolohiya_ta_kurorty_Ukrayiny_2019.pdf (усно).
----	--	-----	-----	------	---

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни, є: - своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; - глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; - вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку; - вміння застосовувати методи психологічної діагностики та психопрофілактики на практиці; - вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних та письмових відповідей студентів (тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи) і 50 балів – на оцінювання відповідей студентів на екзамені. Мінімальний бал допуску до екзамену – 25 б. Якщо студенти набирають за семестр чи / та за екзамен 24 б і менше, то вони складають екзамен повторно.

Поточний та модульний контроль оцінюється у 50 балах (коефіцієнт – 0.5).

На **семінарських заняттях** студенти за *усну відповідь* та *письмову відповідь* (тестування) максимально можуть отримати 100 балів (коефіцієнт – **0.15**). При цьому, студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анотують та конспектують першоджерела, розглядають клінічні випадки (кейси), дискутують з приводу напрямків психологічної збереження психічного здоров'я і психологічного благополуччя особистості, проводять клінічне інтерв'ю та методики діагностики на парі, готують мультимедійні презентації. Усне опитування здійснюється індивідуально та фронтально.

Оцінка «**відмінно**» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем курсу, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. Притім, знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до виконання завдань не лише у форматі репродукції, а й з елементами креативності. Оцінка «**добре**» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем з дисципліни «Клінічна психологія», які передбачені навчальною програмою. Притім, знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди). Оцінка «**задовільно**» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються. Оцінка «**незадовільно**» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем з курсу, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує. **Самостійна робота** студентів максимально оцінюється у 100 балів ((коефіцієнт – **0.15**) і залежить від виду роботи. За генограму – 30 балів; за проведення чотирьох методик (міні-мульти ММРІ, Дембо-Рубінштейн, МОСА, HADS) і оформлення висновку клініко-психологічного дослідження – 50 балів; за аналіз художнього фільму – 20 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів .

Завдання, що оцінюється у 20 балів (аналіз художнього фільму):

20-11 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними, відповідає обраній темі і меті.

10 і менше балів виставляється, якщо завдання виконане не в повному обсязі або не вчасно.

1 бал виставляється, якщо завдання не виконано.

Завдання, що оцінюються у 30 балів (генеграма):

30-21 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності, є креативними, відповідає обраній темі і меті.

20-11 балів виставляється, якщо завдання виконане не в повному обсязі, або дещо не відповідає обраній темі чи вимогам, є певні неточності у змісті, не вказано джерела.

10 і менше балів виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно, зміст поданий невірно. 1 бал виставляється, якщо завдання не виконано.

Вимоги до завдання, оцінюється у 50 балів:

50-41 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно, у повному обсязі, дотримана структура опису протоколів методик, є заповнені бланки і правильно виконані розрахунки, описані висновки та рекомендації, наявний зворотній зв'язок. 40-31 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно, у повному обсязі, проте не завжди дотримана структура опису протоколів методик, є заповнені бланки і правильно виконані розрахунки, висновки та рекомендації описані не в повному обсязі, наявний зворотній зв'язок. 30-21 балів виставляється, якщо завдання виконане вчасно, у повному обсязі, не завжди дотримана структура опису протоколів методик, немає всіх заповнених бланків або не завжди правильно виконані розрахунки, висновки та рекомендації описані не в повному обсязі, наявний зворотній зв'язок. 20-11 балів виставляється, якщо завдання виконане не вчасно, не у повному обсязі, не завжди дотримана структура опису протоколів методик, немає всіх заповнених бланків або не завжди правильно виконані розрахунки, висновки та рекомендації описані не в повному обсязі; а також, коли здані лише 2 протоколи методик у повному обсязі. 10 і менше балів виставляється, якщо зданий лише один протокол методики чи лише висновок без протоколів. 1 бал виставляється, якщо завдання не виконано.

Вимоги до просвітницького заходу з питань збереження психічного здоров'я особистості.

Виступ на просвітницьку тематику є формою позааудиторної роботи студентів під час вивчення дисципліни. Метою заходу є поглиблення знань про методи збереження та відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості та спроба практичної реалізації просвітницького напрямку діяльності психолога.

Критеріями оцінювання є досягнення мети, актуальність теми, відповідність теми виступу та аудиторії, тривалість, доступність викладу, використання унаочнення, дотримання структури виступу, наявність зворотного зв'язку, комунікативні здібності.

Вимоги до оцінювання просвітницького заходу з промоції збереження психічного здоров'я (оцінюється у 100 балів): 100-90 балів виставляється, якщо завдання актуальне, виконано вчасно і в повному обсязі, відповідає обраній темі і меті, триває не менше 15-20 хв., є доступним для аудиторії, використовуються унаочнення, дотримана структура виступу, наявний зворотній зв'язок, проявлені комунікативні здібності, результати представлені у соцмережах (скрін). 89-70 балів виставляються, якщо завдання актуальне, виконано вчасно, але не в повному обсязі, є помилки; відповідає обраній темі і меті, триває менше 10 хв., є малодоступним для аудиторії, унаочнення не використовуються, дотримана структура виступу, зворотній зв'язок наявний частково, проявлені комунікативні здібності, результати представлені у соцмережах (скрін). 69-50 балів виставляються, якщо завдання актуальне, виконано вчасно, але не в повному обсязі, є помилки; мало відповідає обраній темі і меті, триває менше 10 хв., є малодоступним для аудиторії, унаочнення не використовуються, не дотримана структура виступу, зворотного зв'язку немає, проявлені комунікативні здібності, результати не представлені у соцмережах. 49-21 балів виставляється, якщо завдання не виконане вчасно і виконане не в повному обсязі, є помилки; триває менше 10 хв., є малодоступним для аудиторії, унаочнення не використовуються, результати не представлені у соцмережах. 20-2 бали виставляється, якщо завдання виконано не в повному обсязі, не вчасно, з помилками, результати не представлені у соцмережах. 1 бал виставляється, якщо завдання не виконано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовують **тестовий контроль знань** з тем, які виносяться на самостійне опрацювання. Для цього передбачені завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих. Сукупна кількість балів за тест – 100 балів ((коефіцієнт – **0.1**).

Завдання передбачають перевірку знання термінів, процесів тощо, уміння конкретизувати, уміння виділяти головне, уміння визначати передумови, причини, сутність розвитку розладів психіки). Завдання вважається виконаним, якщо студент вказав правильний варіант відповіді.

Контрольна робота студентів максимально оцінюється у 100 балів (студенти виконують 2 к/р) ((коефіцієнт – **0.1**) При цьому. 100-90 б. виставляється, коли питання контрольної роботи розкриті повністю, наведені приклади описаних явищ, подано обґрунтування виникнення того чи іншого явища. 89-70 б. виставляються у разі недостатнього аналізу явища, наведено лише один приклад, питання розкрито не в повній мірі, проте студент дав відповіді на всі питання. 69-50 б. за контрольну роботу виставляється, коли студент не відповів на одне питання контрольної роботи, або дав часткові відповіді на решта і не навів приклади описаних явищ. 49-30 б. виставляється, коли студент не відповів на половину питань, проте дав часткові і малозмістовні відповіді на решта. 29-2 б. виставляється студенту, який не відповів на більше половини питань, дав часткові, малозмістовні чи помилкові відповіді на решта. 1 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання.

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється у 50 балах (коефіцієнт – 0.5).

Екзамен здійснюється у формі виконання письмових чи усних завдань або тестових екзаменаційних завдань (за рішенням кафедри). На екзамен виносяться питання програми навчальної дисципліни «Клінічна психологія», а також практичні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання для їх вирішення. Мінімальний бал допуску до екзамену – 25 б. Якщо студент складає іспит на 24 б і менше – він має можливість скласти його повторно. Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://surl.li/dfdqwk>). Облік навчальної роботи студентів здійснюється згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://surl.li/oykqum>). У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни «Клінічна психологія» студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS <http://surl.li/dztlj>).

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції (тестування)	10
Семінарські заняття	15
Контрольна робота (2)	10
Самостійна робота	15
Екзамен	50
Разом	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції (тестування)				2	2		2			2	2					10
Семінарські заняття			5			5			5							15
Контрольна робота							5					5				10
Самостійна робота								5					10			15
Екзамен															50	50
Всього за тиждень	0	0	5	2	2	5	7	5	5	2	2	5	10	0	50	100

Шкала оцінки: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0 – 25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

6. Ресурсне забезпечення

ОСНОВНА:

1. Боуен Деніс Вступ до клінічної психології. Курс лекцій; пер. О. Карабчук Київ: Горобець, 2018. 152 с.
2. Галецька І. Клініко-психологічне дослідження: навч. пос. Львів, 2015. 242 с.
3. Клінічна психологія: навчальний посібник / Укл. Ю. П. Никоненко. К., 2016. 368 с. URL: <http://surl.li/pcbhi>
4. Кулеша-Любінець М.М. Клінічна психологія: методичні рекомендації. 2-ге вид., доп. і перероб. Івано-Франківськ: Електронне видання, 2022. 72с.
5. Османова А. М., Хорунженко Г. В. Клінічна психологія : навч. посібник. К. : Україна, 2023. 228 с.
6. Психодіагностика в клінічній психології навч. посібник. К. : Ун-т "Україна", 2023. 146 с.
7. Федосова Л. О. Клінічна психологія: навчальний посібник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2013. 248 с.

ДОДАТКОВА:

8. Андерсен К., Рьокхольт Е. Г., Рісе М. Групи психологічної підтримки для дітей та підлітків, які втратили близьких людей. Методичний посібник, 2017. 224 с.
9. Асанова А., Хаустова О. Типові складні ситуації у взаємодії лікар-пацієнт в залежності від особистісних особливостей і психічного стану реагування пацієнта. URL: <http://surl.li/pcbif>
10. Бессел ван дер Колк. Тіло пам'ятає все. Яку роль психологічна травма відіграє в житті людини і які техніки допомагають її подолати / пер. з англ. І. Чорного. К.: Форс Україна, 2021. 464 с.
11. Буцька Л., Шкраб»юк В., Кулеша-Любінець М. Сучасні концепції механізмів виникнення та розвитку больових синдромів невісцерального походження у осіб, що працюють в умовах високих психофізичних навантажень. Огляд літератури. DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIETY: THEORETICAL AND APPLIED APPROACHES / Edited by M. WierzbikStrońska, O.Nestorenko, Monograph 46, University of Technology, Katowice, 2021, 659 с., С. 535-548. URL: <http://surl.li/pcbvj>
12. Ведмідь Н. Методологічні основи типізації суб'єктів санаторно-курортної діяльності. Вісник КНТЕУ. 2012. № 6. С. 72-83. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2012/06/8.pdf>
13. Галецька І., Сосновський Т. Психологія здоров'я: теорія та практика. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 338 с.
14. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. пер. з англ. О. Лизак. Львів: Видавництво Старого Лева, 2024. 416 с.
15. Гільман А. Ю. Терапевтичний випадок: короткострокова психологічна допомога при тривожному стані клієнта з вираженими психосоматичними скаргами. URL: <http://surl.li/pcbke>
16. Горбунова В.В., Карачевський А.Б., Климчук В.О., Нетлюх Г.С., Романчук О.І. Соціально-психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО: посібник для ведучих груп. Львів: Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 91 с.
17. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації / пер. з англ. О. Лизак, М. Прокопович; наук. редакція В. Горбунової, Л. Засекіної, О. Плевачук. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2023. 536 с.
18. Закон про систему охорони психічного здоров'я. URL <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/44876>
19. Інвалідність і стигматизація у зв'язку з інвалідністю. URL: <http://surl.li/pcbki> .
20. Клінічна психодіагностика: практикум / Редактор-упорядник проф. М. В. Миколайський. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. 228 с.

21. Концепція охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року. URL: <http://surl.li/hxozd>
22. Кузікова, С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібник. 2-е вид., стер. Суми : Університетська книга, 2024. 384 с
23. Кулеша-Любінець М. М., Гринчук О. І., Литвин-Кіндратюк С.Д. Виробнича практика студентів освітньо-професійної програми «Психологія»: програма та методичні рекомендації [Електронне видання]. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2025. 90 с. URL: <https://surl.li/uvthrw>
24. Кулеша-Любінець М.М., Олійник Д.В., Лосяк Н.І. Абетка психічного здоров'я як медіапсихологічний ресурс у період пандемії COVID-19. Медіаторчість в сучасних реаліях: протистояння медіатравми. Видання третє. Матеріали Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (з міжнародною участю) (м. Київ, 19 червня 2020 р.); [укладач Чаплінська Ю.С.]. 2020. URL: <http://surl.li/pcbrrs> , <http://surl.li/gdwct>
25. Кулеша-Любінець М. М. Особливості копінг-стратегій в осіб з ішемічною хворобою серця. Збірник наукових праць: психологія Вип. 21. 2016. С.134-141. URL: <http://surl.li/pcbllj>
26. Кулеша-Любінець М. М. Психологічні особливості Я-образу осіб середньої дорослості з ішемічною хворобою серця. Теоретичні і прикладні проблеми психології: збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету імені В. Даля, №3 (44). 2017. С.126-136. URL: <http://surl.li/gfash>
27. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 105 с. URL: <http://surl.li/ggfgm>
28. Медична психологія : в 2-х т. Т. 1. Загальна медична психологія / [Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, О. С. Чабан та ін.] ; за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця : Нова Книга, 2020. 288 с.
29. Медична психологія : в 2-х т. Т. 2 Спеціальна медична психологія / за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця : Нова Книга, 2020.
30. Мельничук, О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції: навч. посібник. 2-е вид. К. : Каравела, 2023. 390 с.
31. Міжнародна класифікація хвороб 11-го перегляду (МКХ-11). URL: <https://psychological.education/2023/09/02/%d0%bc%d0%ba%d1%85-11/>
32. Міщиха Л. П., Кулеша-Любінець М. М. Психічне здоров'я як складова особистісного благополуччя. Психічне здоров'я як складова особистісного благополуччя. Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини. Збірник наукових праць. Харків, 2020. Вип. 1. С.166-168. URL: <http://surl.li/gfdxi>
33. Наказава, Д. Д. Уламки дитячих травм. Чому ми хворіємо і як це припинити. / пер.з англ. В.Пушиної. К. : Форс Україна, 2024. 384 с.
34. Національна програма ментального здоров'я та психосоціальної підтримки. Ти Як? URL: <https://www.howareu.com/>
35. Пітерсон, Т. 101 спосіб впоратися з тривогою, страхом і панічними атаками; пер.з англ. А.Дудченко. 3-те вид. К. : Наш Формат, 2023. 240 с
36. Перша психологічна допомога в гострих стресових ситуаціях: навч.-практич. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.А. Моргунов ; [О. І. Федоренко та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 84 с. URL: <http://surl.li/pcbny>
37. ПОРЯДОК ТА УМОВИ надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби (...) URL: <http://surl.li/ecmez>
38. Посібник з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки Гуманітарна допомога в Україні та сусідніх країнах. Inter-Agency Standing Committee, 2022. URL: <http://surl.li/nwbbz>

39. Практикум з індивідуального психологічного консультування військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей: навч.-метод. посібник / Хоружий С.М. та ін. К. : ЦУЛ, 2023. 90 с.
40. Практична психосоматика: депресія. Навчальний посібник / За заг. ред. О. С. Чабана, О. О. Хаустової. 2-е видання, доповнене. К., 2021. 216 с.
41. Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник / За заг. ред. О. С. Чабана, О. О. Хаустової. К.: ВНТУ, 2018. 108 с.
42. Протоколом допомоги дітям та підліткам з депресією. URL: <http://surl.li/pdehz>
43. Практична психосоматика: тривога. Навчальний посібник / За заг. ред. О. С. Чабана, О. О. Хаустової. К.: Видавничий дім Медкнига, 2022. 144 с.
44. Протокол діагностики та терапії ПТСР (NICE). URL: https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/nice_2.pdf
45. Проект плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. <http://surl.li/pcbmy>
46. Розов, В. І. Адаптивні антистресові психотехнології : навч. посібник. К. : Кондор, 2022. 278 с.
47. Савенкова І. І. Клінічна психологія: [навчальний посібник]. Херсон: ООО «Айлант», 2018. 302 с. URL: <http://surl.li/hmten>
48. Сантандер Х., Рьокхольт Е. Г., Селнес А. Групи психологічної підтримки дорослих, які втратили близьких людей внаслідок різних обставин. Методичний посібник, 2017. 151 с.
49. Серван-Шрейбер, Д. Антистрес. Комплексний підхід до керування емоціями. Новий спосіб життя. К. : КНТ, 2024. 188 с.
50. Спіріна І. Д., Фаузі Є. С., Шорніков А. В., Шевченко Ю. М., Широков О. В., Коваленко Т. Ю., Шевченко І. Ю. Клінічний випадок формування генералізованого тривожного розладу у хворої з переломом кісток носа. URL: <http://surl.li/pcbju>
51. Сулятицький І., Островська К., Осьодло В. та ін. Психолого-корекційний практикум травм війни: навч. посібник. Львів, 2019. 396 с.
52. Титаренко Т.М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації: монографія. Кропивницький: 2018. 160 с.
53. Швед М. І., Левицька Л. В. Сучасні технології відновного лікування хворих із гострим коронарним синдромом. К.: Видавничий дім Медкнига, 2018. 176 с.
54. Mishchykha, L., Cherniavska, N., Kravchenko, V., Vitiuk, N., Kulesha-Liubinets, M., Khrushch, O. (2023). Application of Mindfulness Practices in Work on Stress Reduction during the War. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*, 81, 25-38, <https://doi.org/10.33788/rcis.81.2>
55. Hryshchenko, S., Beseda, N., Slobodianyk, V., Kulesha-Liubinets, M., Bashtovenko, O., & Tryfonova, O. Neuropsychological Health Technologies. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2022, 13(3), 166-180. <https://doi.org/10.18662/brain/13.3/360>
56. Sek H. *Psychologia kliniczna*. Warszawa: PWN, 2006. 2 T.
57. Sushchenko, L., Lysohor, L., Pavlyk, O., Shvets, O., KuleshaLiubinets, M., & Pavlenko, V. (2021). Neuropsychological Support of Education and Creative Activity of Primary School Age Children with Special Educational Needs. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(3), 105126. <https://doi.org/10.18662/brain/12.3/223>
58. Vasylieva, N., Kulesha-Liubinets, M., Trubaieva, K., Dub, M., Ribtsun, Y., & Ivantsev, N. Speech Therapy as a Component of Comprehensive Rehabilitation of Patients with Acute Impairment of Cerebral Circulation. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2022, 13(3), 181-194. <https://doi.org/10.18662/brain/13.3/361>
59. Voskoboinikova V. V., Kalko K. O., Kulesha-Liubinets M. M., Nikolaievska Yu. V., Samoiliuk O. V., Rybalko P., Drogovoz S. M. THE EFFECTIVENESS OF MUSIC THERAPY AS A NON-DRUG APPROACH TO THE CORRECTION OF VARIOUS PATHOLOGICAL PROCESSES IN THE BODY. URL: <http://surl.li/ggfhf>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра клінічної та реабілітаційної психології, факультет психології
Викладач (і) Гостьові лектори	кандидат психологічних наук, доцент Мирослава Миронівна Кулеша-Любінець
Контактна інформація викладача	myroslava.kulesha@pnu.edu.ua , myroslava.kulesha-liubinets@cnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студенти будуть недопущені до здачі підсумкового контролю згідно «ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (http://surl.li/dhrfb)
Пропуски занять (відпрацювання)	Політика курсу передбачає відпрацювання пропущених занять та виконання усіх завдань внаслідок пропущених занять. Відпрацювати пропущені заняття студенти зможуть усно протягом тижня після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами і здають усно теми курсу у тиждень КСР

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання повинні бути виконані й завантажені на https://d-learn.pnu.edu.ua/ . студентами у встановлений термін. Ті, хто не виконали обов'язкові завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати і завантажити на https://d-learn.pnu.edu.ua/ , однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв. Тести також студенти виконують у встановлений термін. У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.
--	--

Невідповідна поведінка під час заняття	Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; пропуски навчальних занять без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності.
Додаткові бали	Можливі за бажанням студента (участь у волонтерських проєктах з питань збереження та відновлення психічного здоров'я)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://surl.li/zojukg).

Викладач _____ **Мирослава КУЛЕСА-ЛЮБІНЕЦЬ**